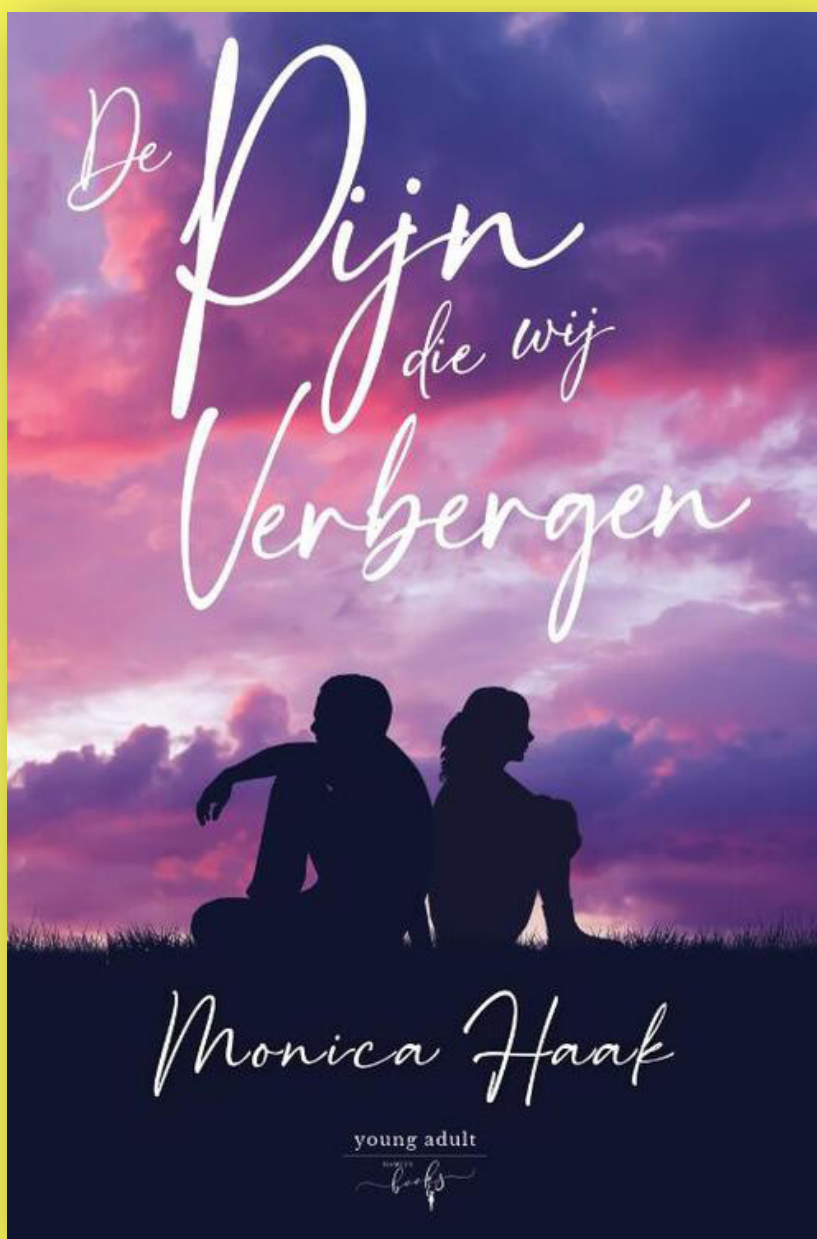

JONGE JURY LESBRIEF

**LESMATERIAAL BIJ
DE PIJN DIE WIJ VERBERGEN VAN MONICA HAAK**

Jonge Jury 2023

**LEES
BEEST**

6**Matt**

‘Dit ruikt echt naar kots,’ verzucht Aimée als we aan de eettafel zitten. ‘Dit zou zelfs Zeus niet eten.’

‘Nou, ja, zeg,’ reageert mijn moeder onthutst. ‘Ga jij de volgende keer maar koken als het je niet aanstaat.’

‘Mag ik niet een pizza in de oven gooien?’ Aimée gooit haar vork terug in haar bord hutspot zonder een hap te nemen.

‘Je eet wat de pot schaft, jongedame, dat weet je heel goed,’ zegt mijn vader streng.

Aimée zucht diep alsof haar groot onrecht is aangedaan en rolt met haar ogen.

Het is inmiddels begin december en ik heb een maand lang de studiekeuzewebsite vermeden. Ik weet bijna zeker dat ik de HBO-opleiding regisseur wil volgen aan de Nederlandse filmacademie in Amsterdam, maar ik weet nog niet hoe ik dit aan mijn ouders ga vertellen. Mijn vader heeft ooit eens laten vallen dat hij blij is dat ik op het vwo zit en dat ik het gezin trots zou maken als ik straks naar de universiteit ga. Ik weet natuurlijk niet of het echt een probleem voor hen is als ik een HBO-opleiding ga volgen, dus dat wil ik nog peilen. Dit lijkt me een goed moment.

‘Hey, ma, pa,’ begin ik en mijn ouders kijken op van hun bord. ‘Over mijn studiekeuze,’ begin ik, maar dan onderbreekt mijn moeder me.

‘Aimée, weg met die telefoon! Je weet dat elektronica niet aan tafel hoort. Eerst je bord leegeten en dan kun je van tafel om je vele gemiste berichten te beantwoorden.’

Aimée zucht opnieuw. ‘Maar ik vind wortels zo smerig, ik ga dit echt niet eten.’ Ze schuift demonstratief haar bord van zich af.

‘Dan eet je niks,’ zegt mijn moeder resoluut, ‘maar je blijft wel aan tafel zitten totdat iedereen klaar is met eten.’ Ze knikt naar Aimées mobieltje. ‘En zónder telefoon.’

‘Ik mag ook niks,’ klaagt Aimée zacht, maar mijn moeder hoort het.

‘Ik zou oppassen met wat je zegt, want straks mag je écht niets meer en dan heb je pas wat te klagen.’ Ze richt zich tot mij. ‘Sorry, schat, je wilde wat zeggen?’

Ik slik een brok in mijn keel weg. Misschien is dit toch niet het beste moment. Ze heeft vast niet gehoord dat ik begon over mijn studiekeuze, dus ik schud mijn hoofd en glimlach naar haar. ‘Nee, ik wilde zeggen dat de hutspot heerlijk is.’ Ik grijns naar Aimée die me een vuile blik toewerpt, waar het woord ‘verrader’ in af te lezen is. Andere keer maar proberen, helaas denkt mijn vader hier niet zo over.

‘Nee, ik weet het alweer!’ roept hij opgetogen. ‘Je wilde het hebben over je studiekeuze. Weet je al wat je gaat doen? Er zijn zo veel universitaire studies die gewoon jouw naam schreeuwen!’

Daar gaat mijn eetlust. Ik slik met tegenzin mijn hap hutspot weg en staar naar mijn bord. ‘Ja, ik ben me goed aan het oriënteren,’ begin ik. ‘Er is een vriend van me die een

---

HBO-opleiding gaat volgen.’ Langzaam verschuif ik mijn blik van mijn bord naar mijn ouders om hun reactie te peilen. De eerste paar seconden denk ik dat mijn gevoel overdreven was en mijn ouders er helemaal geen probleem mee hebben, maar dan...

‘Belachelijk!’ roept mijn vader uit, precies op hetzelfde moment dat mijn moeder: ‘Zonde, zeg!’ roept.

‘Het is een eh, creatieve studie,’ verduidelijk ik en dit maakt het alleen maar erger.

‘O, wat verschrikkelijk!’ roept mijn vader. ‘Vrijwillig een opleiding onder je niveau volgen en dan ook nog voor een functie waarin je amper kans hebt op een baan. Wat zijn er toch leeghoofdige kinderen tegenwoordig. Niemand denkt meer aan de toekomst.’

Mijn maag draait om en de moed zakt me in de schoenen.

‘Ja, en waar zijn de ouders in dit verhaal?’ doet mijn moeder een duit in het zakje. ‘Dat die hun kind toestaan om zijn of haar leven te vergooien, omdat het zo nodig een uit de hand gelopen hobby wil studeren. Werkelijk onacceptabel. Ik hoop maar dat je niet zo veel omgaat met die leerling uit je klas. Slechte invloed, ik zeg het je.’

‘Misschien weten zijn ouders het niet?’ gooi ik op.

‘O, dat begrijp ik dan weer wel. Ik zou het ook niet aan mijn ouders durven vertellen als ik zo’n idioot plan had voor mijn vervolgopleiding. Wat ben ik toch blij dat jij niet zo bent,’ zegt mijn vader tevreden. ‘We hebben je niet uit de armoede weggehaald om je leven te vergooien aan iets onder je niveau.’

‘Dat is echt racistisch,’ snuift Aimée.

‘Ik bedoel alleen,’ gaat mijn vader verder, ‘dat we Matt geadopteerd hebben om hem de beste kansen te geven in het leven en dat wij graag zien dat hij die met beide handen aanpakt.’

‘Wat!? Is Matt geadopteerd?’ roept Aimée quasi-gechoqueerd uit.

Ik grijns. Ze heeft deze grap al talloze keren gemaakt, maar hij blijft leuk.

‘Hetzelfde geldt voor jou, overigens, geadopteerd of niet,’ zegt mijn vader met een blik op Aimée.

‘Nou, misschien word ik wel danseres,’ zegt Aimée demonstratief en stiekem ben ik haar dankbaar voor haar pittige, opstandige karakter.

‘Ja, ja, grapjas,’ zegt mijn moeder. ‘Doe er maar weer lollig over. We weten allemaal dat jij dierenarts wil worden. Dat roep jij al van jongs af aan.’

‘Misschien word ik wel niet toegelaten en dan moet ik mijn geld gaan verdienen met mijn lichaam,’ zegt Aimée, die geniet van de irritatie die ze bij onze ouders opwekt.

‘Aimée, klaar,’ zegt mijn vader en de knoop in mijn maag keert terug.

De sfeer aan de eettafel is op zijn zachtst gezegd helemaal kut en ik leg mijn vork en mes op mijn bord. ‘Sorry, ik heb denk ik iets verkeerd gegeten. Ik heb al de hele middag buikpijn, dus ik krijg het niet op.’

‘Ach, jongen. Laat maar staan, misschien lust je straks nog wel een toetje.’ Mijn moeder glimlacht naar me en ik haat het dat ik niet eerlijk durf te zijn.

‘Hoezo mag hij een toetje als hij zijn avondeten niet opeet, maar mag ik geen pizza?’ klinkt Aimées fanatieke stem.

‘Omdat het hier om een ander principe gaat,’ reageert mijn moeder. ‘En nu is het klaar met die telefoon. Hier ermee!’

Aimée houdt haar telefoon tegen zich aan. ‘Nee, ik wilde alleen maar...’

‘Aimée, je weet de regels. Ik heb je gewaarschuwd. Geven, nu!’ Mijn moeder houdt haar hand op.

Aimée stoot een gefrustreerde kreet uit. ‘Wat een kut dag heb ik toch!’ schreeuwt ze en dan gooit ze haar mobiel op mijn moeders uitgestrekte hand.

‘Die taal gebruiken we hier niet, dat weet je,’ zegt mijn vader straffend.

‘Weet je, als ik toch niks mag hier in dit huis, ga ik toch lekker weg.’ Aimée staat op.

‘Aimée, zitten blijven tot iedereen klaar is,’ roept mijn moeder nog, maar Aimée loopt de kamer al uit.

Mijn moeder zucht diep. ‘Waarom moet ze toch altijd zo opstandig doen?’

‘Omdat ze het karakter van haar moeder heeft,’ reageert mijn vader met een grijns en hij legt zijn hand op haar arm.

‘Daar heb je gelijk in,’ geeft mijn moeder met een lach toe. ‘Ik vind het maar lastig, zo met de puberteit op komst. Waarom kunnen we niet twee kinderen hebben die een modelvoorbeeld zijn van een puber?’ Mijn moeder kijkt mijn kant op en geeft me een knipoog.

Ik haal mijn schouders op. ‘Misschien word ik wel een hele lastige jongvolwassene,’ grap ik.

‘Gelukkig zit je dan op kamers met studiegenoten,’ grapt mijn vader en hij lacht.

Dat is het moment waarop ik besluit dat ik niet langer aan tafel wil zitten. Ik excuseer me en als ik de trap op loop, bel ik Vanessa.

‘Schatje, héééé!’ roept ze vrolijk als ze opneemt en ik glimlach.

‘Hé, sexy,’ zeg ik verleidelijk en ik ben nu al blij dat ik haar gebeld heb. Haar vrolijkheid en enthousiasme kennen geen grenzen. ‘Ik zat net aan het avondeten en we hadden het over studiekeuzes...’ begin ik.

‘O, goed dat je daarover begint!’ roept Vanessa terug. ‘Ik heb dus net de brochure binnen van Engelse taal en cultuur aan de universiteit in Leiden en ik ben nú al overtuigd dat ik dit wil gaan doen. Ik ga eind januari een proefdag draaien en ik denk dat ik mijn inschrijving dan ook meteen ga regelen.’

Frustratie borrelt op in mijn maag. Of is het jaloezie dat haar toekomst al vorm krijgt en die van mij nog zo onzeker is? ‘Leuk,’ zeg ik zo vrolijk als ik kan. ‘Dat klinkt goed.’

‘Ja, ik ben zo blij dat ik zo’n grote talenknobbel heb!’ roept ze uit.

‘Ik heb ook een grote knobbel, maar niet voor een schoolvak,’ grap ik en Vanessa giechelt.

‘Gadver, grote broer, dat hoorde ik,’ zegt Aimée die langs mijn kamer naar de badkamer loopt.

Ik steek mijn tong naar haar uit en duw met mijn voet de deur van mijn slaapkamer dicht.

‘Heb jij eigenlijk al brochures aangevraagd?’ vraagt Vanessa. ‘O.M.G., kies ook een opleiding die in Leiden is!’ roept ze dan enthousiast. ‘Dan kunnen we samen studeren en daar gaan wonen en zo!’

Dit is niet waar ik voor belde. Ik voel me opstandig worden. ‘Misschien wil ik niet naar Leiden,’ zeg ik.

‘Ah joh, Leiden heeft zo veel opleidingen, er zit vast iets tussen.’

‘Misschien wil ik wel geen universitaire opleiding,’ benadruk ik.

Het is even stil, maar dan schiet Vanessa in de lach. ‘Daar had je me even,’ zegt ze gekscherend. ‘Jij, één van de slimste jongens van onze jaarlaag die onder je niveau zou gaan studeren. Goeie, schat. Maar, vertel, wat is er aan de eettafel gebeurd?’

Ik bal mijn vuisten en klem mijn kaken op elkaar. ‘Niets. Aimée had weer een puberale bui en, nou ja. Ik ga even gamen denk ik.’

‘Is goed, schat. Fijn dat we gebeld hebben. Zie ik je morgen op school?’

‘Yes,’ antwoord ik.

Vanessa maakt kusgeluiden door de telefoon en hangt dan op. Soms is mijn relatie met Vanessa niet wat ik ervan verwacht had, maar wat weet ik ook van relaties? Ze heeft een spontane, energieke en vrolijke kant die super aanstekelijk werkt, maar soms... Soms is ze zo veroordelend en op zichzelf gericht. Ik zucht en knijp met mijn duim en wijsvinger in mijn neusbrug. Ik moet Fleur spreken. Ik klik Fleur aan in mijn telefoonlijst en ze neemt meteen op.

‘Mattie-slettie, hé!’

‘Hé, eh, hoe is het?’

‘Nou, met mij goed, maar aan je stem te horen zit jou iets dwars. *What’s up?*’ antwoordt Fleur.

Ze doorziet me altijd zo snel. ‘Ik, eh, zal ik anders even langskomen? Als het niet te laat is.’

‘Gast,’ zegt Fleur, ‘het is zeven uur. Zó streng zijn mijn ouders ook weer niet. Ik kan ook naar jou komen, als je dat liever hebt?’

Mijn kamerdeur gaat met een klap open en Aimées ogen zijn gefixeerd op mijn telefoon.

‘Nee, ik kom naar jou. Ik moet echt even weg hier,’ zeg ik snel.

‘Is dat Fleur?’ vraagt Aimée gretig en ze rent naar me toe. ‘Fleur, kun je Femke zeggen dat onze gevangenisbewaarders mijn telefoon hebben gejat en ik haar niet kan bereiken?’ schreeuwt ze in mijn telefoon.

‘Wie heeft... wat?’ antwoordt Fleur verward.

‘Mam heeft Aimées telefoon afgepakt, omdat ze hem tijdens het avondeten gebruikte. Ze moet nu tijdelijk afkicken van haar telefoonverslaving en kan Femke niet bereiken,’ leg ik rustig uit.

‘Zeg haar ook dat mijn leven voorbij is,’ zegt Aimée.

‘Haar leven is voorbij,’ geef ik via de telefoon door aan Fleur, die lacht.

‘Je kan het Femke zelf vertellen, tot zo.’

‘O ja, dat is ook zo. Tot zo,’ antwoord ik en ik hang op.

Als ik bij het huis van de familie Kersten aankom, stap ik van mijn fiets en zet hem op slot. Mijn handen zijn koud, ondanks dat ik handschoenen aan heb. Het is erg koud buiten en mijn adem is veranderd in dampende wolkjes. Gelukkig ligt er nog geen sneeuw.

Er klinkt geschreeuw in de woonkamer, maar ik kan niet verstaan wat er wordt gezegd. Ik breng mijn oor naar de brievenbus en herken de stemmen van Sabine en Patrick, Fleurs ouders. Ineens vliegt de voordeur open en ik heb niet genoeg tijd om weer rechtop te gaan staan en een geloofwaardig excuus te formuleren, maar Patrick heeft het wonder boven wonder niet door dat ik er sta, tot hij bijna letterlijk over me heen struikelt.

‘O, Matthew, hé jongen,’ zegt hij en hij doet de rits van zijn jas dicht. ‘Ik ga, eh, een stukje lopen. Ga gerust naar binnen.’

‘Bedankt,’ stamel ik. Patricks gezicht is gespannen, maar hij beent weg voor ik kan vragen wat er aan de hand is. Ik loop naar binnen, trek mijn jas, schoenen, muts en handschoenen uit en loop door naar de woonkamer, waar Sabine met tranen over haar wangen ineengedoken op de bank zit. Ik wil me omdraaien om weg te lopen, want dit is duidelijk niet een plek waar ik hoor te zijn, maar Sabine draait zich al om.

‘Patrick? O, hé, Matt.’ Ze veegt snel haar gezicht af. ‘Het is niet wat het lijkt, hoor. We hebben geen ruzie gehad. Ik, eh, niks aan de hand.’

Ik knik begripvol. ‘Zeker?’

Ze knikt. ‘Fleur is boven.’ Ze draait zich weer om en ik begrijp de hint.

Ik loop naar de trap en struikel bijna over Femke, die onopvallend in een hoekje op de trap zit, ergens halverwege. Ze staart stilletjes voor zich uit.

‘Hé, Femkut,’ zeg ik voorzichtig. Femke en ik zijn altijd vrij hard met plagen, maar we vinden dat allebei leuk. Femke doet me aan Aimée denken. Ik ben dol op hun vurige karakters.

Femke schrikt op uit haar gestaar. ‘Jezus.’

‘Nee, Matt,’ reageer ik en ik ga naast haar zitten.

‘Ha ha,’ zegt ze, maar ik zie een glimlach over haar gezicht trekken. Dan zucht ze diep en staart ze naar haar in elkaar gevouwen handen.

‘Gaat het?’ vraag ik, terwijl het overduidelijk is dat dat niet zo is.

‘Tuurlijk, ik zit graag zonder reden chagrijnig en stilletjes op de trap,’ kaatst Femke de bal terug.

Ik onderdruk een grijns. ‘Hebben je ouders vaker ruzie?’

‘Kom jij niet voor Fleur, of zo?’ zegt Femke simpelweg.

‘Je weet dat ik er ook altijd voor jou ben als je me nodig hebt,’ antwoord ik en ze kijkt me aan. ‘Je hoeft je voor mij echt niet groot te houden, hoor.’

Femke zucht. ‘Mijn ouders zijn al een paar maanden wat... kouder tegen elkaar, als je begrijpt wat ik bedoel. Voorheen waren ze constant aan het knuffelen op de bank of aan het kleffen in de keuken. Nu praten ze enkel nog op serieuze toon en kan er geen kusje vanaf. Ik denk dat ze misschien willen scheiden.’

‘Hm, dat is inderdaad niet leuk.’

‘Dit is de eerste keer dat ze echt ruzie hebben,’ vervolgt Femke haar verhaal. ‘Mijn moeder roept dat mijn vader zijn werk boven het gezin zet. Mijn vader zegt dan weer dat ze wist dat hij een harde werker is en dit nooit een probleem is geweest. Mijn moeder kaatste terug dat zij ook de zorg van mijn oma steeds meer moet dragen, omdat die achteruit lijkt te gaan. Mijn vader zegt dat ieder zo zijn zorgen heeft en dat hij altijd degene is die het gezin financieel draaiende heeft gehouden. Dat is lullig, want mijn moeder heeft nooit fulltime gewerkt en het was ook nooit een probleem, maar nu ineens wel.’

‘Klinkt als een hoop oud zeer,’ zeg ik.

‘Ik hoop gewoon dat papa’s project hun relatie niet om zeep helpt,’ stamelt Femke.

‘Je kunt altijd met ze praten, hè? Aangeven hoe je je voelt en...’

‘En dan is het allemaal opgelost, poef, abracadabra, het leven is weer perfect?’ onderbreekt Femke mijn zin offensief en ze staat op en zet haar handen in haar zij.

‘Was het leven eerst wel perfect dan?’ kaats ik terug en Femke laat haar handen weer langs haar lichaam vallen.

‘Misschien niet, maar het was in ieder geval beter.’

‘Kom hier,’ zeg ik en ik sta op en spreid mijn armen.

‘Nee, bah, raak me niet aan,’ zegt ze en de jolige toon in haar stem haalt me over de streep.

Ik omhels Femke stevig en maak overdreven ‘ahhh’- en ‘mmm’-geluiden. ‘Zo fijn een knuffel met iemand die onwijs veel van je houdt.’

Femke lacht en knijpt dan in mijn zij.

Ik beweeg spastisch opzij en grijp me dan snel aan de leuning vast, me realiserend dat we nog steeds op de trap staan.

‘Idioot,’ zegt Femke.

‘Kreng,’ zeg ik.

Ze glimlacht.

‘Ik zie dat het alweer een stuk beter met je gaat,’ zeg ik wijzend op haar glimlach.

Femke slaat mijn vinger weg. ‘Nog iets dichterbij en ik bijt je vinger eraf,’ zegt ze spottend.

‘Je mag ook gewoon om een foto of een kettinkje vragen, als je een aandenken aan mij wilt,’ reageer ik en Femkes mond valt open.

‘Oké, tijd om weg te gaan hier. Fleur is boven, later.’ Met die woorden loopt Femke de trap af, naar de woonkamer. Hopelijk gaat ze met haar moeder praten. En hopelijk is Fleur oké. Ik vergeet straal mijn eigen problemen en ren de trap op naar Fleurs kamer. Als ik de deur open doe, draait ze zich geschrokken naar me om en klikt snel iets weg op haar computer.

Mijn wenkbrauwen schieten omhoog. ‘Zo, jongedame, wát probeer jij precies geheim te houden voor je beste vriend?’

‘Ik weet al wat je daar doet,’ zegt Matt met een samenzweerderige glimlach als ik in alle haast het chatscherm met Lewis41 weg klik en daarbij mijn pennenbakje omstoot. Pennen en potloden vallen kletterend op de grond en bevestigen mijn betrapte houding.

‘Wat dan?’ vraag ik zogenaamd onschuldig. Matt weet van het bestaan van Lewis41 af, maar hij weet niet dat ik hem via het gameplatform heb leren kennen. Als hij dat weet, wil hij dat Lewis meedoet met onze games en dat komt met net even te dichtbij. Straks voegt Matt hem toe en praat hij met Lewis. Straks komt Casper er ook achter en als die het weet... Casper is altijd aan het plagen en hij kan makkelijk verpesten wat Lewis en ik hebben. Niet dat Lewis en ik iets hebben, maar... nou ja. Ik hoop maar dat Matt niet heeft gezien dat ik op het gameplatform zat.

‘Je bent zonder mij aan het gamen!’ roept Matt uit met een gechoqueerd gezicht alsof hij net flink bedrogen is.

‘Eh,’ begin ik, starend naar mijn beeldscherm. Gelukkig heeft hij de link met Lewis nog niet gelegd.

‘Hoewel,’ gaat Matt verder en mijn ogen schieten weer naar hem. ‘Je wangen zijn rood en je reageerde wel héél abrupt toen ik binnenkwam. Jij bent met Lewis aan het praten, of niet?’

Voor ik een smoes kan bedenken stuift Matt naar voren en klikt het icoontje van het gameplatform aan. Met al mijn kracht probeer ik Matt weg te duwen, maar ik begin niets tegen Matt. Matt is één meter negentig lang en breed gebouwd. Ik ben niet per se klein met mijn één meter vierenzeventig en ik ben ook niet bepaald dun of tenger, maar ik heb vrij weinig spierkracht. Wat kan ik zeggen? Met koekjes eten en gamen bouw je geen spiermassa op. Dit in tegenstelling tot mijn sportieve zusje.

‘Fleurtje, Fleurtje,’ zegt Matt en hij schudt zijn hoofd. ‘Waarom heb jij niet verteld dat je je *lover* via onze game hebt leren kennen?’

‘Hij is mijn *lover* niet!’ roep ik defensief uit.

Matt houdt verontschuldigend zijn handen op. ‘Kunnen we hem niet uitnodigen om met ons drieën mee te spelen? Lijkt me wel lachen.’

‘Nee,’ zeg ik meteen en Matt trekt één wenkbrauw op. ‘Dit is precies wat ik wil voorkomen. Dat jij of Casper zich ermee gaat bemoeien.’

‘We kunnen toch gewoon af en toe een potje spelen? Het is toch niet dat we ons gaan mengen in jullie liefdesleven?’

‘Nee,’ herhaal ik mezelf, dit keer strenger. ‘Ik weet precies hoe dat gaat. Jullie vinden het lollig, gaan hem toevoegen, met hem praten en het allemaal verpesten. Zeker Casper, hij en serieus zijn gaan net zo goed samen als zonnebaden in december. Bij voorbaat al een verloren zaak. Gaat niet gebeuren.’

‘Oké, oké,’ reageert Matt en hij gaat op mijn bed zitten. ‘Waar waren jullie eigenlijk over aan het praten?’

Ik bijt op mijn lip als ik me de ruzie van mijn ouders weer voor de geest haal. Vlak nadat ik ophing met Matt, begonnen ze te schreeuwen. Het was anders dan normaal. Op deze manier hebben ze nog nooit naar elkaar geschreeuwd. Ik was zo bang. Ik rende naar mijn kamer om het niet meer te horen. Als ik het niet kon horen, dan was het er niet, toch? Mijn chat met Lewis stond nog open en ik besloot het hem te vertellen. Vlak daarna kwam Matt binnen. ‘Niets bijzonders,’ zeg ik in plaats van de waarheid.

‘Kom op, Fleur,’ zegt Matt. ‘Je bent mijn beste vriendin. Ik kan het zien als je liegt.’

Hij heeft gelijk. Ik kan Matt altijd vertrouwen. ‘Goed,’ zeg ik en ik vertel het hem.

***

De laatste dag vóór de kerstvakantie is een koude dag. Een ijskoude, steenkoude, waterkoude dag. Met figuurlijke ijspegels aan mijn neus ben ik vanochtend naar school gefietst, spookvormige ademwolkjes verlieten mijn mond. Het is vandaag vrijdag en ik loop nu naar de kleine aula voor een extra repetitie voor *De Vliegende Hollander*. Het toneelstuk begint echt al vorm te krijgen en ik word met de week enthousiaster over mijn rol als Senta. Ik heb in de afgelopen maanden twee keer gerepeteerd met Vanessa en dat heeft wel geholpen, maar soms vind ik de manier waarop het tussen ons gaat niet zo fijn. Vanessa kan best betweterig zijn, maar eerlijk is eerlijk, ik ken mijn tekst al bijna helemaal uit mijn hoofd.

Als ik de aula binnenkom, zie ik Wendy en Robbert links bij het raam tekst met elkaar oefenen. De andere spelers hangen een beetje achterin de zaal. Arjen, die de *Vliegende Hollander* *himself* gaat spelen, zit op de tafels aan de rechterkant van de aula en praat met Vanessa. Ik knipper een paar keer met mijn ogen als ik Vanessa’s houding in me opneem: ze staat bij Arjen en draait een plukje van haar zwarte, steile haar om haar vinger. Ze giechelt en bukt iets naar voren om zijn schouder aan te raken met haar andere hand. Arjen zegt iets en ze lachen beiden en het ziet er gewoon nét iets te gezellig uit. Ik schud mijn hoofd, ik zie vast spoken.

Ik maak een foto van mijn script op tafel en plaats deze op mijn Instagram story met de tekst: ‘Laatste repetitie van dit jaar knallen!’

‘Fijn dat je er ook bent, Fleur!’ roept mevrouw Nieber uit als ze me ziet en ze wenkt me met haar hand.

Bij het horen van mijn naam draait Vanessa zich met een ruk om en doet een stapje bij Arjen vandaan.

‘Oké, nu zijn we compleet. Laten we beginnen met scène vier, de scène in het huis van de familie Dalland. Robbert, Wendy en Vanessa, jullie zitten aan de eettafel. Fleur, jij komt binnenlopen en opent de scène.’

Ik neem mijn plaats in aan de zijkant van de aula en wacht tot het drietal aan een tafel zit te eten van een geïmproviseerd avonddiner. Ik loop op de tafel af. ‘Ik ben thuis,’ zeg ik als een geïrriteerde Senta.

‘Lieverd, kom snel aan tafel. Het eten is klaar,’ zegt Wendy als bezorgde moeder Dalland.

‘Ik heb geen honger,’ zeg ik. ‘Ik kwam net de architect tegen.’

‘O, dat vind ik toch zo’n vriendelijk man!’ roept Wendy. ‘Vind jij ook niet, Frits?’

‘Eh, zeker,’ antwoordt Robbert als vader Dalland.

Er klinkt het geluid van een mobiele telefoon, maar dat hoort niet bij de scène. Als een kudde herten die bedreiging opmerkt, gaan de hoofden van alle aanwezigen omhoog en wordt er gezocht naar de eigenaar van de telefoon.

‘Jongens, wie heeft er zijn mobiel niet uitgezet?’ vraagt Roxan Nieber geïrriteerd. ‘Jullie weten de regels.’

Met een schok besef ik me dat het mijn telefoon is die de scène heeft verstoord. Met rode wangen snel ik me naar mijn tas. ‘Sorry, dit gebeurt me nooit. Ik... ik ben het vergeten.’

‘O, niets aan de hand, Fleur,’ zegt meneer Martens met een vriendelijke glimlach. ‘Het kan iedereen gebeuren.’

‘Onprofessioneel,’ hoor ik Vanessa tegen Robbert en Wendy fluisteren, maar als ik opkijk, zit Vanessa zo onbewogen aan tafel dat ik er bijna begin aan te twijfelen of ik het wel goed gehoord heb.

‘Neem maar op als het belangrijk is, hoor,’ zegt meneer Martens bemoedigend.

Ik kijk op het scherm van mijn telefoon en zie ‘PAPA’ staan. Mijn vader belt nooit. ‘Sorry, het is mijn vader,’ zeg ik verontschuldigend. ‘Hij belt nooit, dus ik wil eigenlijk even...’

‘Ja, natuurlijk,’ onderbreekt mijn mentrix me. ‘Ga maar even naar de gang. Neem je tijd. Wij gaan ondertussen even scène zes doen met de duivel. Isabel, kun jij klaar gaan staan?’ Mevrouw Nieber richt zich tot de groep en ik glip snel door de deur de gang op.

‘Pap, hé,’ zeg ik als ik op *opnemen* heb gedrukt.

‘Fleur, niet schrikken,’ begint mijn vader, wat natuurlijk totaal het tegenovergestelde effect bij mij bereikt.

‘W-wat, hoezo? Wat is er gebeurd?’ vraag ik paniekerig.

‘Oma Tonnie, eh, Annie. Antonia,’ stottert mijn vader.

‘Oma Annie? Wat is er met oma?’ Ik bijt op mijn lip om niet te gaan huilen. Is oma...?

‘De ambulance heeft haar net opgehaald,’ licht mijn vader toe. ‘Ze had een eitje gebakken, maar was vergeten het gas uit te zetten. De buurvrouw heeft het alarmnummer gebeld toen ze Tonnie bewusteloos op de grond zag liggen. Ze wordt nu helemaal nagekeken, maar wij hebben besloten om de plaats die haar is aangeboden in het verzorgingstehuis aan te nemen.’

‘Maar oma wil helemaal niet naar een verzorgingstehuis!’ roep ik defensief.

‘Fleur, het is in haar belang dat we deze beslissing nemen. Haar dementie wordt steeds erger en ze brengt zichzelf in gevaar.’

‘Het was maar één eitje,’ begin ik nog, maar ik begrijp ook wel dat dit ‘ene eitje’ haar dood had kunnen betekenen als haar buurvrouw geen alarm had geslagen. Wat ironisch dat

---

die ‘zweverige knol van een buurvrouw’ aan wie oma de pest heeft, juist de persoon is die oma’s leven heeft gered. Tenminste, ik hoop dat ze op tijd was.

‘Het hoeft maar één eitje te zijn,’ zegt mijn vader streng.

‘Ik weet het, ik weet het. En nu? Mag ik naar het ziekenhuis toe? Is ze al bijgekomen? Waar is Femke?’ Een vragenstroom ontsnapt aan mijn lippen en ik hoor mijn vader zuchten.

‘Je moeder heeft Femke aan de lijn, die was al thuis van school. Ik kom jullie beiden ophalen, mama blijft hier bij oma. Oma is bijgekomen, maar ze is nog erg suf en verward.’

Achter me gaat de deur open en meneer Martens komt de gang ingestapt. ‘Sorry, ik moet toch even kijken hoe het met je gaat. Alles oké?’

‘Mijn oma,’ begin ik en mijn hand begint te trillen. Ik weet dat ze nog leeft, maar toch reageert mijn lichaam nu op de schrik die het heeft moeten verwerken.

‘Is je oma...’ begint hij, maar als ik mijn hoofd schud onderbreekt hij zijn zin. ‘Laat mij anders maar even met je moeder praten.’ Hij knikt naar mijn telefoon.

‘Het is mijn vader,’ verbeter ik hem en ik hoor mijn vader iets door de telefoon zeggen. ‘Wat zei je, pap?’

‘Ik zei dat ik eraan kom om jullie te halen. Vraag maar aan je leerkracht of je eerder weg mag uit de les.’ Doffe geluiden wijzen erop dat mijn vader al richting zijn auto aan het lopen is.

‘Ik heb geen les, ik heb een repetitie bij toneel,’ zeg ik, hoewel dat geen verschil maakt voor de te ondernemen actie. ‘Ik zal de regisseurs vragen of ik weg mag.’ Ik kijk op naar meneer Martens en die knikt.

‘Geef me je vader anders maar even,’ zegt hij.

‘Pap, ik geef je meneer Martens even, goed?’

Het blijft stil aan de andere kant van de lijn.

‘Pap?’

‘Ik zit nu in de auto. Ik kom eraan. Freek vindt het vast geen probleem dat je één keertje eerder weggaat.’ Mijn vader hangt op voor ik kan reageren.

‘Hij zit al in de auto,’ verklaar ik het abrupt beëindigde gesprek. ‘Mijn oma ligt in het ziekenhuis en ik moet naar haar toe, is dat oké?’

‘Hè, wat rot van je oma. Natuurlijk is dat oké. Vervelend ook voor je ouders.’ Meneer Martens legt een hand op mijn schouder.

‘Tot na de vakantie,’ zeg ik.

‘Fijne vakantie, Fleur. En natuurlijk heel veel sterkte met je oma. Ik hoop dat het snel weer wat beter gaat. Vergeet niet je tekst te leren, na de vakantie gaan we zonder boekjes repeteren.’

‘Oké.’ Ik loop naar de uitgang van de school en wacht tot mijn vader me komt halen. Ik wil mijn oma zien.

***

‘Dit is echt absurd!’ roept mijn oma uit als ik bij haar kamer in het ziekenhuis aankom. ‘Het verzorgingstehuis, wat bezielt jullie? Ik kan hartstikke goed voor mezelf zorgen.’

‘Mam,’ begint mijn moeder en ze pakt mijn oma’s hand vast. ‘We maken ons zorgen om je. We willen gewoon dat jou niets overkomt doordat je... dingen begint te vergeten.’

‘Ik vergeet hier en daar een dingetje, wat is het probleem? Iedereen vergeet dingen.’ Mijn oma wendt nors haar hoofd af.

‘Mam, je weet wat ik bedoel. Je... je hebt het gas aan laten staan. Wat als dat weer gebeurt en de buurvrouw het niet merkt? Of dat je de deur niet op slot doet, of dat je vergeet je medicijnen in te nemen, of...’

‘Nou wordt ‘ie helemaal mooi!’ roept mijn oma uit en met een ruk trekt ze haar hand terug. ‘Je doet nu net of ik achterlijk ben, alsof ik het niet allemaal meer op een rijtje heb. Je wordt bedankt.’

‘Maar mam,’ begint mijn moeder weer, maar mijn oma onderbreekt haar.

‘Het verzorgingstehuis!’ snuift ze. ‘Weet je wel wat voor mensen daar zitten? Zo ben ik niet! Zo ben ik gewoon niet!’ Ze balt haar vuisten. ‘Als dat mijn laatste station wordt ga ik liever meteen dood.’

Ik zuig geschrokken een hap lucht in bij die uitspraak, waardoor mijn moeder en oma hun hoofd met een ruk naar mij omdraaien. Mijn tong ligt als een slak in mijn mond.

‘Fleur,’ fluistert mam.

‘Fleur!’ roept mijn oma uit alsof er niets aan de hand is. ‘En Femke ook, wat een gezelligheid. Kom toch eens bij me, lieverdjes.’ Ze steekt haar hand naar ons uit en Femke loopt snel naar mijn oma toe. ‘Oma, hoe gaat het?’

‘Och, niets aan de hand. Niets wat ik niet kan hebben,’ zegt mijn oma en ze kletst verder met Femke.

Ik sta aan de grond genageld. Mijn oma in een ziekenhuisbed, het ziet er gewoon zo verdrietig uit. Ze is duidelijk verzwakt, maar nog steeds heeft ze haar vechtmodus aan. Ze heeft altijd geroepen dat ze niet naar een verzorgingstehuis wilde, maar nu wordt het werkelijkheid. Arme oma.

‘Fleur?’ Oma kijkt op. ‘Je lijdt toch ook niet aan dementie, hè? Ik ben het, je oma.’

Mijn hart breekt van die opmerking, maar ik probeer de sfeer luchtig te houden en zet een glimlach op. ‘Nee joh, ik weet heel goed wie je bent.’ Ik dwing mezelf naar voren te schuifelen en haar andere hand te pakken. Zo staan Femke en ik aan haar bed. *Sterfbed* gaat er door mijn hoofd, maar ik schud die nare gedachte van me af. Dit betekent helemaal niets. Het verzorgingstehuis betekent helemaal niets. Ze kan heel goed nog jaren blijven leven.

Mijn moeder staat op en loopt naar mijn vader toe, die nog in de deuropening staat.

Terwijl ik luister naar mijn oma en Femke, houd ik mijn ouders in de gaten. Mijn vader geeft mijn moeder een kus en omhelst haar dan stevig. Mijn moeder zucht diep en houdt mijn vader vast. Een glimlach verschijnt op mijn gezicht bij deze aanblik. Mijn ouders zijn weer oké. In ieder geval nu.

Er klinkt een geluid vanuit mijn tas en ik pak mijn telefoon erbij. Ik heb een melding op Instagram! Altijd leuk als mensen reageren op mijn *stories*. Ik heb mijn account op openbaar

---

staan, omdat ik het leuk vind om te delen wat ik graag doe. Ik klik de app aan en kijk in mijn inbox. Het is een berichtje van een account zonder foto, met een vreemde naam.

Hereitis2211: Wie heb je omgekocht om mee te mogen doen aan de schoolmusical? Je bent helemaal niet zo getalenteerd als je denkt, loser.

Ik frons en lees het berichtje nog een paar keer. Dit is duidelijk iemand van school, want hij of zij heeft het over de schoolmusical en zegt het alsof hij of zij weet hoe ik toneelspeel. Misschien ook wel niet, want ik plaats wel vaker dingen over de musical, dus het kan ook bluf zijn. Het is vast gewoon iemand die jaloers is.

‘Is dat Lewis?’ vraagt Femke geheimzinnig.

‘Lewis? Heb jij een vriendje, Fleurtje?’ vraagt mijn oma en ik kijk Femke boos aan. *Je wordt bedankt.*

‘Nee, eh, berichtje over de schoolmusical. Is niet belangrijk,’ zeg ik snel en ik stop mijn telefoon weer terug in mijn tas.

‘Nou, zoals ik dus zei, de gele dooier van het eitje was echt in de vorm van twee hangtieten gebakken. Ik vond het nogal komisch,’ vervolgt mijn oma haar verhaal.

Ik probeer te luisteren, maar mijn gedachten dwalen af. Hoewel ik het niet wil toegeven, is het toch niet leuk om zo’n berichtje te krijgen. Wie is *hereitis2211*? Heeft diegene gelijk? Ben ik een loser?

LESMATERIAAL BIJ DE PIJN DIE WIJ VERBERGEN VAN MONICA HAAK)))

OPDRACHT 1

Lees het fragment uit *De pijn die wij verbergen* van Monica Haak.

- Wat valt je op aan het perspectief waarin het verhaal geschreven is?
- Leg uit wat dit doet voor jouw kijk op het verhaal.

Je kunt opdracht 2 en 3 alleen maken óf in groepjes van twee, drie of vier. Werk je samen, overleg dan steeds over de antwoorden.

OPDRACHT 2

Over Matt.

- Geef een korte beschrijving van Matts karakter.
- Wat is het grootste probleem waar Matt mee worstelt?
- Wat vind je van de reactie van Matts ouders op wat Matt probeert te vertellen?
- Matts adoptie komt een aantal keren ter sprake in het boek. Vind je de opmerkingen van Matts ouders daarover terecht? Waarom wel of waarom niet?
- Hoe wordt er bij jou thuis gesproken over studie- en beroepskeuze? Ben je vrij in je keuze of hebben je ouders of andere mensen veel invloed?

OPDRACHT 3

Over Fleur.

- Geef een korte beschrijving van Fleurs karakter.
- Welke problemen spelen er in het leven van Fleur?
- Fleur heeft haar Instagramaccount op openbaar staan *omdat ze het leuk vindt om te delen wat ze graag doet* (p. 80). Hoe is dat bij jouw account van Instagram (of een andere social app)? Waarom heb je gekozen voor privé of openbaar?
- Hoe zou jij reageren als je een vervelend bericht van een onbekende krijgt? En als het een vriendelijk bericht is?
- Maak twee Insta-berichtjes voor Fleur waarin je haar tips geeft hoe ze om kan gaan met de nare berichten van *Heritis2211*.

OPDRACHT 4

Er komen veel (heftige) emoties voorbij in *De pijn die wij verbergen*.

- Je komt in het verhaal veel te weten over het gedrag en de emoties van Matt, Fleur, Casper, Vanessa, Femke, mevrouw Nieber en meneer Martens. Kies een van onderstaande emoties en beschrijf bij welk(e) van de genoemde personage(s) deze emotie vooral een rol speelt en welke invloed dit heeft op zijn of haar gedrag.
  - onzekerheid
  - boosheid
  - wantrouwen
  - jaloezie
- In het verhaal gebruikt Matt soms muziek om zich beter te voelen of om zijn emoties tot rust te laten komen. Bij Fleur merk je op het laatst dat ze geraakt wordt door het toneelstuk *De Vliegende Hollander*, en dat het haar helpt haar emoties te plaatsen. Welke vorm van kunst of creativiteit helpt jou soms bij het omgaan met emoties? Leg uit op welke manier dit je helpt.
- Leg uit wat er bedoeld wordt met de titel van het boek *De pijn die wij verbergen*.
- Wat helpt de personages in het boek om hun pijn minder te (hoeven) verbergen?
- Fleur gaat bijna onderdoor aan alle gebeurtenissen en spanningen, met name aan het pesten. Discussieer met de klas over een van onderstaande stellingen. Gebruik in de discussie zowel situaties en voorbeelden uit het boek als uit je eigen ervaringen en inzichten.
  - Als je gepest wordt, ligt dat meestal aan jezelf.
  - Onder sommige omstandigheden is pesten nodig.
  - Iemand die pest, is waarschijnlijk zelf ongelukkig
  - Als je gepest wordt, kun je het best terug pesten zodat het overgaat.

OPDRACHT 5

De ontknoping.

- Pas aan het eind van het boek wordt duidelijk wie Fleur al die tijd gepest heeft. Wie verdacht jij tijdens het lezen van het pesten? Bespreek het met een klasgenoot en leg uit waarom je diegene verdacht.
- Kwam de ontknoping voor jou als een verrassing? Waarom wel of waarom niet?
- Kun je je inleven in de dader? Leg je antwoord uit.
- Schrijf een (kort) hoofdstuk van het boek vanuit het perspectief van de dader. Schrijf het zo dat je zijn emoties en beweegredenen beter leert kennen.

OPDRACHT 6

Werk in groepjes.

Voor Fleur is theater belangrijk en Matt kan zich geen leven voorstellen zonder film(en). Kies een van de onderstaande film- of theateropdrachten. Toon je werk na afloop aan elkaar en bespreek het na.

Keuzeopdrachten bij film:

- Maak een trailer voor een verfilming van het boek *De pijn die wij verbergen*. Denk aan spannend camerawerk zoals Matt dat zou doen.
- Verfilm een spannend of emotioneel fragment uit het boek tot een filmscène.
- Maak op basis van de gebeurtenissen rondom Fleur een reclamespotje waarin je laat zien wat pesten met iemand kan doen en waarin je aangeeft dat pesten niet oké is.

Keuzeopdrachten bij theater:

- Schrijf een introductie voor *De pijn die wij verbergen* als toneelstuk. Daarin geef je aan welke hoofd- en bijrollen er zijn en wat elk personage meemaakt, en je geeft een korte beschrijving van de belangrijkste verhaallijnen.
- Zoek een dialoog uit het boek en speel deze als een scène uit een toneelstuk. Bereid de scène voor door de dialoog uit te schrijven met regieaanwijzingen over lichaamshouding en emotie. Oefen de scène een paar keer voordat je deze voor de klas speelt.
- Bedenk zelf een of twee scènes waarin één persoon duidelijk gepest wordt door een of meerdere anderen. Zorg dat door de scène duidelijk wordt wat dit doet met de emoties van beide partijen. Oefen de scène voordat je deze voor de klas speelt.